

Socialdepartementet
S2019/04058/FS
103 33 Stockholm

Remissvar på slutbetänkandet av utredningen Digifysiskt vårdval - Tillgänglig primärvård baserad på behov och kontinuitet (SOU 2019:42)

Famna är riksorganisationen för idéburen välfärd. Vi har för närvarande drygt 90 medlemmar och de största är Ersta diakoni, Stockholms Sjukhem och Bräcke diakoni. Därutöver har vi många andra välkända medlemmar och välrenommerade aktörer som länge erbjudit medborgare och medmänniskor sociala tjänster, kvalificerad vård och individuell omsorg utan vinstsyfte.

Vår äldsta medlem (Stiftelsen Danvikshem) startade för 450 år sedan, men mera typiskt är att verksamheterna har bortåt 100 år eller mer på nacken, t ex Stadsmissionerna som finns i alla större städer i vårt land. Bland verksamheter som tillkommit på senare tid finns till exempel tjej- och kvinnojourer, boenden för ensamkommande flyktingbarn, HVB-hem, äldreboenden och arbetsintegrerande sociala företag. Idéburna organisationer har ofta växt fram när man sett brister och behov som det offentliga inte kunnat lösa eller möta. Innovation och nytänkande är starka drivkrafter bakom idéburen verksamhet.

Sammanfattning av Famnas ställningstaganden

Famna tillstyrker utredningens förslag i stort. För idéburna aktörer verksamma inom vård och social omsorg sår patient- och brukarperspektivet centralt. Famna ser positivt på att utredningen understryker vikten av patientperspektiv och lägger förslag för att stärka detta.

Famna håller också med om behovet av kontinuitet, transparens och långsiktighet i systemet som förutsättningar för att kunna möta framtidens vårdbehov. Att vården framgent styrs mot att bli mer jämlik och behovsbaserad är självklara utgångspunkter för oss. Vi bedömer också att ambitionen med förslagen är att "återföra" ansvaret för dimensioneringen av vården till övergripande plan, gynnar den sortens långsiktighet och möjligheter att omstrukturera mot mer jämlikhet, vilket Famna välkomnar.

Att målsättningen med förslagen är att stärka utförares planeringsförutsättningar är bra. Genomlysning och harmonisering av ersättningsnivåer är nödvändigt för den ekonomiska hållbarheten.

Bland utredningens förslag finns en punkt där vi har en konkret kommentar och förslag till förbättring.

Förslag 17.1.3 Listningstjänst för vårdval som en del i en nationell portal

Utredningen föreslår att begreppet listning införs som begrepp i lagstiftning och att en listningstjänst ska utgöra grunden för framtidens vårdval. Vidare vad det gäller den föreslagna listningstjänsten så ger utredningen ett antal förslag på vilken information som ska finnas tillgänglig som underlag för patientens val, bland annat kontaktvägar och information om utförarens personal. Utredningen anser även att det vore önskvärt att kunna tillhandahålla vissa kvalitetsdata.

Famna vill utöver föreslaget inkludera information om vilken sektor en vårdgivare tillhör. Från ett patientperspektiv och i syfte att stärka valfriheten och mångfalden, är det relevant att veta huruvida den aktör man listar sig hos är ett vinstdrivande företag, en idéburen aktör eller offentlig verksamhet.

SOU 2019:56 Betänkande av utredningen om idéburna aktörer i välfärden har föreslagit en definition av idéburen aktör och även föreslagit ett särskilt register för idéburna aktörer. Om dessa förslag blir verklighet skulle detta register kunna utgöra underlag för en samkörning med nationella listningstjänsten. Efter samkörning skulle informationen om vilka av vårdgivarna som är definierade som idéburna på ett smidigt sätt tillgängliggöras och vara ytterligare en faktor vid val av vårdgivare för patienter och deras anhöriga.

På Famnas vägnar

Ulrika Stuart Hamilton
Generalsekreterare